

# SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1948-1949.

**Proposition de loi relative à la responsabilité en matière d'accidents de roulage et à l'assurance obligatoire des titulaires de plaques d'immatriculation de véhicules automobiles.**

## AMENDEMENTS PRÉSENTÉS PAR LE GOUVERNEMENT.

### Article Premier.

*A l'article 1<sup>er</sup>, § 1<sup>er</sup>, ALINÉA 1<sup>er</sup> : après les mots « .... causé par ce véhicule », ajouter les mots « .... ainsi que, le cas échéant, du dommage causé par les remorques et semi-remorques de ce véhicule. »*

### JUSTIFICATION.

Il a paru opportun, en vue de prévenir toute difficulté, d'incorporer pour l'application de la présente disposition, les remorques et semi-remorques du véhicule convoyeur. La responsabilité du conducteur ou du titulaire de la plaque d'immatriculation s'étendra donc aux dommages causés par la remorque ou la semi-remorque que son véhicule convoie.

\* \* \*

*A l'article 1<sup>er</sup>, § 1<sup>er</sup>, ALINÉA 3 : après les mots « .... par la faute de la victime, » ajouter les mots « .... ou d'un tiers. »*

### JUSTIFICATION.

La proposition fait peser sur le conducteur, le titulaire de la plaque d'immatriculation et l'assureur tout le fardeau de la preuve. Il semble indiqué, dans ces conditions, de leur permettre, le cas échéant, de dégager totalement ou partiellement leur responsabilité en établissant que l'accident est dû, totalement ou partiellement, à la faute d'un tiers qu'il leur appartiendra de mettre en cause. Dans ce cas, il sera loisible à la victime de prendre tel recours que de conseil contre le tiers responsable.

\* \* \*

Voir :

Document du Sénat :

72 (Session de 1947-1948) : Proposition de loi;

# BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1948-1949.

**Wetsvoorstel betreffende de verantwoordelijkheid in zake verkeersongevallen en de verplichte verzekering van de houders van nummerplaten van motorvoertuigen.**

## AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE REGERING.

### Eerste Artikel.

*Bij artikel 1, § 1, ALINEA 1 : de woorden « .... door dat voertuig veroorzaakt » de woorden « .... alsmede, in voorkomend geval, voor de schade door de aanhangwagens en semi-aanhangwagens van dat voertuig veroorzaakt » toevoegen.*

### VERANTWOORDING.

Het is, ten einde elke moeilijkheid te voorkomen, wenselijk gebleken voor de toepassing van de onderhavige bepaling de aanhangwagens en de semi-aanhangwagens van het sleepvoertuig op te nemen. De verantwoordelijkheid van de bestuurder of van de houder van de nummerplaat zal zich dus uitbreiden tot de schade veroorzaakt door de aanhangwagen of de semi-aanhangwagen die zijn voertuig sleept.

\* \* \*

*Bij artikel 1, § 1, ALINEA 3 : na de woorden « ....door de schuld van het slachtoffer » de woorden « .... of van een derde » toevoegen.*

### VERANTWOORDING.

Het voorstel doet op de bestuurder, de houder van de nummerplaat en de verzekeraar gans de bewijslast rusten. Het lijkt in die voorwaarden aangewezen hen, in voorkomend geval, in de gelegenheid te stellen hun aansprakelijkheid geheel of gedeeltelijk van zich af te schuiven door te staven dat het ongeval geheel of gedeeltelijk te wijten is aan de schuld van een derde, die zij bij de zaak kunnen betrekken. In dit geval staat het aan het slachtoffer vrij tegen de aansprakelijke derde zulk verhaal te nemen als geraden is.

\* \* \*

Zie :

Gedr. Stuk van de Senaat :

72 (Zitting 1947-1948) : Wetsvoorstel.

A l'article 1<sup>er</sup>, § 2 : après les mots « .... du fait du conducteur », rédiger comme suit :

*« Lorsque le véhicule a été confié à un garagiste en vue d'une réparation quelconque à y effectuer, la responsabilité prévue à l'alinéa précédent incombe à ce dernier. »*

*» Si le garagiste est dans l'impossibilité d'indemniser la victime, la responsabilité du titulaire de la plaque d'immatriculation du propriétaire ou de l'usufruitier subsiste.*

*» La responsabilité du titulaire de la plaque d'immatriculation, du propriétaire, de l'usufruitier du véhicule et du garagiste cesse lorsque le véhicule a été soustrait... à l'aide d'effraction, d'escalade, de fausses clés, ou de violences.. »*

#### JUSTIFICATION .

Il a paru nécessaire de prévoir la responsabilité du garagiste qui effectue des travaux de réparation ou d'entretien au véhicule automobile. Ce point a une importance considérable. On ne peut admettre que la responsabilité du conducteur du véhicule ou du titulaire de la plaque d'immatriculation soit engagée quand, par exemple, le garagiste cause des dégâts en essayant la voiture qui lui a été confiée pour entretien et réparation. Dans ces cas, il faut admettre que c'est le garagiste qui doit être tenu pour responsable. Mais ce principe risque de créer une brèche dans le système de la loi, qui entend réserver à la victime de l'accident réparation dans tous les cas. En effet, on peut concevoir que le garagiste n'ait contracté aucune assurance de sa responsabilité civile et qu'il soit insolvable. Dans cette hypothèse, la victime ne pourrait faire valoir ses droits à réparation.

Il a paru que, dans l'état actuel des choses, le seul moyen d'obvier à ce danger était de maintenir la responsabilité du conducteur ou du titulaire de la plaque d'immatriculation lorsque le garagiste se trouve, pour quelque raison que ce soit, dans l'impossibilité d'indemniser la victime. Ainsi, la responsabilité du garagiste n'exclut pas totalement la mise en cause ultérieure du conducteur ou du titulaire de la plaque d'immatriculation. Ces derniers ne seront dégagés de toute responsabilité que lorsque le garagiste aura été en mesure d'indemniser la victime. Il appartiendra donc au titulaire de la plaque de choisir avec discernement le garagiste auquel il confie sa voiture, s'il ne veut pas être tenu des conséquences pécuniaires des fautes de celui-ci.

\*\*\*

A l'article 1<sup>er</sup>, § 3 : après les mots « .... sur roues », ajouter les mots « .... ou sur chenilles. »

Bij artikel 1, § 2 : na de woorden « .... voor de daad van de bestuurder », de tekst te doen luiden :

*« Wanneer het voertuig aan een garagehouder werd toevertrouwd met het oog op om het even welke herstelling die er moest worden aan uitgevoerd, berust de in de vorige alinea voorziene aansprakelijkheid op laatsbedoelde. »*

*» Indien de garagehouder in de onmogelijkheid is het slachtoffer te vergoeden, blijft de aansprakelijkheid van de houder van de nummerplaat, van de eigenaar of van hem die het vruchtgebruik heeft bestaan. »*

*» De aansprakelijkheid van de houder van de nummerplaat, van de eigenaar, van hem die het vruchtgebruik heeft van het voertuig en van de garagehouder bestaat niet meer wanneer het voertuig.... met braak, inklimming, valse sleutels of met geweld werd weggenomen. »*

#### VERANTWOORDING.

Het is nodig gebleken de aansprakelijkheid te voorzien van de garagehouder, die herstellings- of onderhoudswerken aan een motorvoertuig uitvoert. Dit punt heeft een aanzienlijk gewicht. Men kan niet aannemen dat de bestuurder van het voertuig of de houder van de nummerplaat aansprakelijk zou kunnen worden gesteld wanneer, bij voorbeeld, de garagehouder schade veroorzaakt door het voertuig te beproeven dat hem voor onderhoud en herstelling werd toevertrouwd. In die gevallen, moet worden aangenomen dat de garagehouder als aansprakelijk moet worden beschouwd. Doch dit principe dreigt een bres te slaan in het stelsel van de wet die aan het slachtoffer van het ongeval in al de gevallen vergoeding wil voorbehouden. Het kan immers gebeuren dat de garagehouder voor zijn burgerlijke aansprakelijkheid geen enkele verzekering heeft aangegaan en dat hij insolvent is. In die veronderstelling zou het slachtoffer zijn rechten op vergoeding niet kunnen doen gelden.

Het is in de huidige staat van zaken gebleken dat het enige middel om dit gevaar te verhelpen er in bestaat de aansprakelijkheid van de bestuurder of van de houder van de nummerplaat te handhaven wanneer de garagehouder, om welke reden ook, in de onmogelijkheid verkeert het slachtoffer te vergoeden. Aldus sluit de aansprakelijkheid van de garagehouder het naderhand in de zaak betrekken van de bestuurder of van de houder van de nummerplaat niet geheel uit. Deze laatsten zullen slechts van elke aansprakelijkheid ontslagen zijn wanneer de garagehouder bij machte zou zijn geweest het slachtoffer te vergoeden. Het behoort derhalve aan de houder van de nummerplaat de garagehouder, aan wie hij zijn voertuig toevertrouwt, oordeelkundig te kiezen, indien hij er niet wil toe gehouden zijn de geldelijke gevolgen der schuld van deze laatste te dragen.

\*\*\*

Bij artikel 1, § 3 : na de woorden « .... met wielen » de woorden « .... of met rupsbanden » toevoegen.

## JUSTIFICATION.

Il paraît opportun de compléter les définitions des véhicules automoteurs, en y comprenant les véhicules sur chenilles, comme les tracteurs et certains véhicules.

\* \*

A l'article 1<sup>er</sup> : ajouter un § 4, rédigé comme suit :

« § 4. — Toute action en réparation du dommage causé par un véhicule automoteur se prescrit par trois ans. Cette prescription est soumise aux modes ordinaires de suspension et d'interruption. »

## JUSTIFICATION.

Il paraît très difficile d'admettre la prescription de droit commun en cette matière. En effet, il n'est pas possible aux compagnies d'assurance de constituer des fonds de prévision relatifs à des sinistres dont la réparation pourrait être demandée pendant des périodes aussi longues.

En outre, se pose la question de la possibilité de la preuve contraire dont le poids incombera au titulaire de la plaque d'immatriculation, au conducteur et à l'assureur. Ceux-ci doivent pouvoir être mis à même de renverser la présomption qui pèse contre eux en établissant qu'ils ne sont pas responsables ou qu'il s'agit d'une responsabilité partagée. Après un délai supérieur à trois ans, cette preuve deviendrait extrêmement malaisée et pendant un temps très long, les défendeurs se trouveraient exposés à des revendications contre lesquelles ils pourraient malaisément se défendre.

\* \*

## Article 3.

L'article 6 (nouveau) de la loi du 1<sup>er</sup> août 1899, alinéa 1<sup>er</sup>, sera rédigé de la façon suivante :

« Tout détenteur de la plaque d'immatriculation d'un véhicule automoteur sera tenu de contracter une assurance de sa responsabilité civile vis-à-vis des personnes transportées et des tiers pour l'usage du véhicule auquel la plaque est afférente. »

## JUSTIFICATION.

Ce principe de l'assurance obligatoire reste inchangé.

Il semble opportun de préciser expressément que l'assurance devra s'étendre aux personnes transportées.

\* \*

Ajouter un alinéa 2 au dit article 6 rédigé de la façon suivante :

« La même obligation existe pour le garagiste concernant les véhicules automobiles qui lui ont été confiés

## VERANTWOORDING.

Het blijkt gepast de bepaling van de motorvoertuigen aan te vullen door er de voertuigen op rupsbanden, zoals de tractors en sommige voertuigen in op te nemen.

\* \*

Aan artikel 1 een § 4 bijvoegen, luidend als volgt :

« § 4. — Elke rechtsvordering tot vergoeding van de door een motorvoertuig veroorzaakte schade verjaart door verloop van drie jaar. Die verjaring is onderworpen aan de gewone wijzen van schorsing en sluiting. »

## VERANTWOORDING.

Het blijkt zeer moeilijk ter zake de gemeenrechtelijke verjaring aan te nemen. Het is aan de verzekeringsmaatschappijen inderdaad onmogelijk voorzorgsfondsen te vormen met betrekking op schadegevallen welker vergoeding gedurende zulke lange periodes zou kunnen gevraagd worden.

Daarenboven stelt zich de kwestie der mogelijkheid van het tegenbewijs, waarvan de last op de houder van de nummerplaat, op de bestuurder en op de verzekeraar zal rusten. Deze laatsten moeten in staat worden gesteld het vermoeden dat tegen hen rust om te keren door te bewijzen dat zij niet aansprakelijk zijn of dat het een gedeelte aansprakelijkheid geldt. Na een periode die drie jaar overschrijdt, zou dit bewijs uiterst bezwaarlijk kunnen geleverd worden en de verweerders zouden gedurende lange tijd blootgesteld zijn aan vorderingen tegen welke zij zich bezwaarlijk zouden kunnen verdedigen.

\* \*

## Artikel 3.

Artikel 6 (nieuw) van de wet van 1 Augustus 1899, eerste alinea, doen luiden als volgt :

« Elke houder van de nummerplaat van een motorvoertuig is er toe gehouden een verzekering van zijn burgerlijke aansprakelijkheid aan te gaan ten overstaan van de vervoerde personen en van de derden voor het gebruik van het voertuig waarop de nummerplaat betrekking heeft. »

## VERANTWOORDING.

Het principe van de verplichte verzekering blijft onveranderd. Het lijkt gepast uitdrukkelijk te bepalen dat de verzekering tot de vervoerde personen zal moeten worden uitgebreid.

\* \*

Aan bedoeld artikel 6 een tweede alinea toevoegen, luidend als volgt :

« De zelfde verplichting bestaat voor de garagehouder betreffende de autovoertuigen die hem werden

*dans les conditions prévues au § 2 de l'article 1<sup>er</sup> et qui ne peuvent être mis en circulation que munis d'une plaque spéciale d'immatriculation. »*

#### JUSTIFICATION.

Cet alinéa traite de l'assurance des voitures mises en circulation par les garagistes (voitures à l'essai, voitures en réparation, etc.).

Ces véhicules ne pourront être mis en circulation que s'ils ont été munis au préalable d'une plaque d'immatriculation spéciale. Le garagiste, titulaire de cette plaque d'immatriculation spéciale, devra être assuré comme tous les autres titulaires de plaques d'immatriculation. Au cas où le garagiste omet de remplacer la plaque du client par la sienne propre, comme cela doit normalement se faire, la responsabilité du garagiste et du titulaire de la plaque d'immatriculation seront déterminées comme il est dit à l'article 1<sup>er</sup>.

\* \* \*

Les alinéas 3 et 4 de l'article 6 nouveau seront rédigés de la façon suivante :

Alinéa 3 : « *Le contrat d'assurance devra être contracté auprès d'une compagnie d'assurance agréée par le Roi.* »

Alinéa 4 : « *Le contrat sera d'un montant illimité par victime.*

» *Peuvent seuls être exclus du bénéfice du contrat :*

» 1<sup>o</sup> *les membres du personnel du titulaire de la plaque d'immatriculation lorsqu'ils ont droit au bénéfice de la loi sur la réparation des accidents du travail ;*

» 2<sup>o</sup> *les conjoints, ascendants ou descendants du titulaire de la plaque ou du conducteur du véhicule. »*

#### JUSTIFICATION

L'amendement a pour but de permettre l'exclusion des membres du personnel du titulaire de la plaque d'immatriculation lorsqu'ils ont droit au bénéfice de la loi sur la réparation des accidents du travail. Ces personnes faisant déjà l'objet d'un système d'indemnisation, il semble inutile d'en prévoir un second.

\* \* \*

L'alinéa 5 de l'article 6 nouveau est rédigé comme suit :

« *En ce qui concerne les dommages matériels, le montant de la garantie peut être limité à une somme qui sera déterminée par le Roi.* »

#### JUSTIFICATION.

L'alinéa ainsi rédigé prévoit la possibilité d'un plafond en ce qui concerne les dommages matériels.

*toevertrouwd in de bij § 2 van artikel 1 voorziene voorwaarden en die slechts in het verkeer mogen worden gebracht wanneer zij voorzien zijn van een bijzondere nummerplaat. »*

#### VERANTWOORDING.

Deze alinea handelt over de verzekering van de door de garagehouders in het verkeer gebrachte voertuigen (voertuigen op proef, voertuigen in herstelling, enz.).

Die voertuigen zullen slechts in het verkeer mogen worden gebracht wanneer zij vooraf voorzien werden van een bijzondere nummerplaat. De garagehouder die titularis is van die bijzondere nummerplaat, zal moeten verzekerd zijn zoals al de andere houders van nummerplaten. Ingeval de garagehouder verzuimt de plaat van de cliënt door zijn eigen plaat te vervangen, zoals zulks normaal moet gebeuren, zal de aansprakelijkheid van de garagehouder en van de houder van de nummerplaat worden bepaald zoals in artikel 1 werd gezegd.

\* \* \*

De alinea's 3 en 4 van het nieuw artikel 6 doen luiden als volgt :

Alinea 3 : « *Het verzekeringscontract moet worden aangegaan bij een door de Koning erkende verzekeringsmaatschappij.* »

Alinea 4 : « *Het contract is van een per slachtoffer onbeperkt beloop :*

» *Mogen alleen van het genot van het contract uitgesloten zijn :*

» 1<sup>o</sup> *de personeelsleden van de houder der nummerplaat wanneer zij recht hebben op het genot van de wet op de vergoeding voor werkongevallen ;*

» 2<sup>o</sup> *de echtgenoten, bloedverwanten in de opgaande of in de nederdalen linie van de houder van de plaat of van de bestuurder van het voertuig.*

#### VERANTWOORDING.

Het amendement heeft tot doel de uitsluiting van de personeelsleden van de houder der nummerplaat toe te laten wanneer zij recht hebben op het genot der wet op de vergoeding voor werkongevallen. Daar die personen reeds het voorwerp uitmaken van een vergoedingsstelsel, lijkt het nutteloos er een tweede te voorzien.

\* \* \*

Alinea 5 van het nieuw artikel 6 te doen luiden :

« *Wat de zaakschade betreft, mag het beloop van de zekerheidstelling worden beperkt tot een bedrag dat door de Koning wordt bepaald.* »

#### VERANTWOORDING.

De aldus opgestelde alinea voorziet, wat de materiële schade betreft, de mogelijkheid van een hoog-

La proposition de M. Buisseret avait fixé comme plafond la somme de cinq cent mille francs. Pour des raisons de souplesse, il semble préférable de laisser au Gouvernement la détermination du plafond.

\* \* \*

L'alinéa 6 de l'article 6 nouveau est rédigé comme suit : « *Le Roi détermine les conditions générales d'agrégation, de retrait d'agrégation et de contrôle des assureurs, ainsi que les conditions et la mesure dans lesquelles les assureurs agréés supporteront les frais résultant de la surveillance et du contrôle du Gouvernement.* »

#### JUSTIFICATION.

Cet alinéa reprend les principes énoncés aux articles 6bis et 10, a et b, de la proposition déposée par M. Buisseret. Cet alinéa détermine les obligations auxquelles seront soumis les assureurs agréés.

L'organisation pratique est laissée au Gouvernement, ce qui est de nature à permettre plus de souplesse et plus de rapidité.

\* \* \*

L'alinéa 7 de l'article 6 nouveau est rédigé comme suit :

« *Pendant une période transitoire, à laquelle il pourra être mis fin par le Roi, le propriétaire est considéré comme ayant contracté avec une compagnie d'assurance agréée s'il justifie de l'existence d'une police d'assurance couvrant les risques visés et souscrite auprès d'une compagnie d'assurance pratiquant en Belgique l'assurance « responsabilité civile ».* »

#### JUSTIFICATION.

Cette disposition nouvelle règle le régime transitoire qui existera entre le moment où la loi sera mise en vigueur et celui où les arrêtés d'application nécessaires seront pris. Il se justifie de lui-même et n'appelle pas de commentaire particulier.

\* \* \*

Ajouter à l'article 6 nouveau un huitième alinéa ainsi conçu :

« *Les contrats d'assurance conclus avec des sociétés d'assurance et en cours à l'expiration du régime transitoire auprès de sociétés d'assurance agréées ne peuvent être résiliés que si l'augmentation de la prime dépasse une quotité déterminée par le Roi, sur proposition du Ministre ayant le Travail et la Prévoyance Sociale dans ses attributions.* »

#### JUSTIFICATION.

L'application de la loi entraînera selon toute vraisemblance une majoration de la prime d'assu-

tegrans. Het voorstel van de heer Buisseret had als hoogtegrens het bedrag van vijf honderd duizend frank vastgesteld. Soepelheidshalve lijkt het verkieslijk de bepaling van de hoogtegrens aan de Regering over te laten.

\* \* \*

Alinea 6 van het nieuw artikel 6 te doen luiden : « *De Koning bepaalt de algemene voorwaarden in zake erkenning van de verzekeraars, intrekking van hun erkenning en contrôle op de verzekeraars, alsmede de voorwaarden en de mate waarin de erkende verzekeraars de kosten die uit het toezicht en de contrôle der Regering voortvloeien zullen dragen.* »

#### VERANTWOORDING.

Deze alinea neemt de principes over die in de artikelen 6bis en 10, a en b van het door de heer Buisseret neergelegde voorstel werden uitgedrukt. Deze alinea bepaalt de verplichtingen waaraan de erkende verzekeraars zullen onderworpen zijn.

De praktische inrichting wordt aan de Regering gelaten, hetgeen een soepelere en vluggere regeling mogelijk zal maken.

\* \* \*

De alinea 7 van het nieuw artikel 6 doen luiden als volgt :

« *Gedurende een overgangsperiode, waaraan door de Koning een einde kan worden gemaakt, wordt de eigenaar beschouwd, met een erkende verzekeringsmaatschappij een contract te hebben aangegaan indien hij bewijst dat er een verzekeringspolis bestaat die de bedoelde risico's dekt en afgesloten werd met een verzekeringsmaatschappij die de « burgerlijke aansprakelijkheid » verzekert.* »

#### VERANTWOORDING.

Deze nieuwe bepaling regelt het overgangsregime dat bestaan zal tussen het tijdstip waarop de wet in werking zal worden gesteld en dit waarop de nodige toepassingsbesluiten zullen genomen zijn. Zij sluit haar eigen verantwoording in en hoeft geen bijzondere commentaar.

\* \* \*

Aan het nieuw artikel 6 een achtste alinea toevoegen, luidend als volgt :

« *De met de verzekeringsmaatschappijen aangegane verzekeringscontracten die bij het verstrijken van het overgangsregime bij de erkende verzekeringsmaatschappijen, in gang zijn, mogen slechts verbroken worden indien de premie een door de Koning, op de voordracht van de Minister, die Arbeid en Sociale Voorzorg onder zijn bevoegdheid heeft, bepaald bedrag overschrijdt.* »

#### VERANTWOORDING.

De toepassing van de wet zal naar alle waarschijnlijkheid tot een verhoging van de verzekerings-

rance. Certains assurés, sur la pression de courtiers ou de démarcheurs en profiteront pour demander la résiliation de leur police et s'affilier à une autre compagnie.

Le marché des assurances risque d'être désorganisé. Cet alinéa prévoit que la police ne pourra être résiliée que si l'augmentation dépasse un taux qui sera déterminé par arrêté royal.

\* \* \*

Remplacer l'Article 6bis de la proposition de M. Buisseret par un alinéa 9 de l'article 6, ainsi rédigé :

« Sont affectés par privilège spécial au paiement des indemnités dues aux victimes d'un accident dont la responsabilité incombe à l'assuré, les sommes et valeurs déposées à la Caisse des Dépôts et Consignations et dans les établissements bancaires par les entreprises d'assurance agréées par l'Etat pour l'assurance obligatoire de la responsabilité civile aux fins de l'exécution des arrêtés royaux pris en application de la présente loi, ainsi que de l'arrêté royal n° 248 du 5 mars 1936 portant réglementation des transports de choses par véhicules automobiles, des arrêtés-lois des 30 décembre 1946 portant revision et coordination de la législation relative au transport rémunéré de personnes par véhicule automobile, du 24 février 1947, étendant l'obligation du contrôle technique de véhicules automobiles servant au transport de choses pour le compte propre de leur propriétaire, de l'arrêté du Régent du 14 novembre 1947 relatif à l'agrément et au contrôle des entreprises et établissements d'assurances couvrant les responsabilités civiles soumises au contrôle de l'Etat. »

#### JUSTIFICATION.

Le principe de cette disposition est le même que celui contenu dans l'article 6bis de la proposition de M. Buisseret. Il précise davantage le privilège et les sommes sur lesquelles le privilège s'exercera.

\* \* \*

Remplacer le premier alinéa du § 1<sup>er</sup> de l'article 7 par les deux alinéas dont le texte suit :

Premier alinéa : « L'assureur est de plein droit subrogé aux obligations du titulaire de la plaque d'immatriculation. La victime ou ses ayants droit ne peuvent assigner le titulaire de la plaque d'immatriculation qu'en mettant l'assureur en cause. »

Deuxième alinéa : « Nul ne pourra se constituer partie civile en vue d'obtenir réparation du dommage couvert par l'assurance prévue à l'article 6 de la présente loi que si l'assureur est appelé à la cause. »

premie aanleiding geven. Onder de pressie van makelaars of van zaakbezorgers zullen sommige verzekerden er gebruik van maken om de verbreking van hun polis te vragen en tot een andere maatschappij toe te treden.

De markt der verzekeringen dreigt ontredend te worden. Deze alinea voorziet dat de polis slechts kan worden verbroken indien de verhoging een bedrag, dat bij koninklijk besluit zal worden bepaald, overschrijdt.

\* \* \*

Artikel 6bis van het voorstel van de heer Buisseret vervangen door een alinea 9 van artikel 6, luidend als volgt :

« Worden bij bijzonder voorrecht aangewend tot het betalen der vergoedingen, verschuldigd aan de slachtoffers van een ongeval waarvan de aansprakelijkheid op de verzekerde rust, de bedragen en waarden, die de door de Staat erkende verzekeringsondernemingen hebben gedeponereerd in de Deposito- en Consignatiekas en in de bankinstellingen voor de verplichte verzekering van de burgerlijke aansprakelijkheid ter uitvoering van de koninklijke besluiten, genomen in toepassing van de onderhavige wet, alsmede van het koninklijk besluit n° 248 van 5 Maart 1936 houdende regeling van het vervoer van zaken door middel van motorvoertuigen, van de besluitwetten van 30 December 1946 houdende herziening en coördinatie van de wetgeving betreffende het bezoldigd vervoer van personen door middel van automobielen, van 24 Februari 1947 waarbij de verplichting van de technische controle uitgebreid wordt tot de automobielen dienende tot het vervoer van zaken voor eigen rekening van hun eigenaar, van het besluit van de Regent van 14 November 1947 betreffende de machtiging en de controle van de verzekeringsondernemingen en -instellingen die de onder Staatscontrole vallende burgerlijke aansprakelijkheid dekken. »

#### VERANTWOORDING.

Het principe van deze bepaling is hetzelfde als dit vervat in artikel 6 van het voorstel van de heer Buisseret. Het voorrecht en de bedragen waarop dit voorrecht zal worden uitgeoefend worden er nader in omschreven.

\* \* \*

De eerste alinea van § 1 van artikel 7 vervangen door de twee alinea's, waarvan de tekst volgt :

Eerste alinea : « De verzekeraar treedt van rechtswege in de verplichtingen van de houder der nummerplaat. Het slachtoffer of zijn rechthebbenden kunnen de houder van de nummerplaat slechts dagvaarden door de verzekeraar in de zaak te betrekken. »

Tweede alinea : « Niemand kan zich burgerlijke partij stellen om het herstel te bekomen van de schade welke door de bij artikel 6 van de onderhavige wet voorziene verzekering gedekt is, dan indien de verzekeraar in de zaak geroepen is. »

## JUSTIFICATION :

Ces dispositions règlent la question de la mise en cause de l'assureur et créent une action directe. Il semble préférable de s'inspirer du système adopté en matière de réparation des accidents du travail et de mettre dans tous les cas l'assureur à la cause pour éviter que celui-ci ne soit lié par une instance à laquelle il n'a pas été partie. C'est pourquoi il est proposé que l'action dirigée contre le titulaire de la plaque d'immatriculation ne puisse être reçue que si l'assureur est à la cause.

L'indemnisation peut être réclamée au cours d'une instance répressive. Dans ce cas, il est également indispensable que l'assureur, qui supportera en définitive les conséquences pécuniaires de la condamnation, puisse être présent devant le Tribunal répressif qui allouera ces dommages-intérêts. Le texte proposé qui s'est inspiré des travaux du Centre d'Etudes pour la Réforme de l'Etat prévoit qu'aucune constitution de partie civile ne pourra avoir lieu si l'assureur n'est pas appelé à la cause. On ne pourrait concevoir, en cas de constitution de partie civile, qu'un jugement soit opposé à l'assureur, jugement qui aurait été rendu sans qu'il puisse intervenir. Dans l'organisation actuelle, il est souvent prévu que l'assuré, qui est l'objet de poursuites répressives, doit avertir sous peine de déchéance sa compagnie d'assurance.

L'assureur peut alors prendre telle mesure qu'il jugé utile. Dans le nouveau système, cette clause serait inopérante, puisque aucune clause exonérant l'assureur du paiement de dommages-intérêts ne pourra être prise.

\*\*

L'alinéa 2 du § 1<sup>er</sup> de l'article 7 (devenu alinéa 3) ne subit aucune modification.

\*\*

Modifier le § 2 de l'article 7 comme suit :

Premier alinéa : à la place de « vingtième » mettre « dixième » ;

à la place de « la somme de 2.500 francs » mettre « .... une somme qui sera déterminée par le Roi. »

Deuxième alinéa : à la place de « .... 50 francs » mettre « .... montant qui sera déterminé par le Roi. »

## JUSTIFICATION.

Il paraît préférable de laisser au Gouvernement le pouvoir de déterminer les montants des différents

## VERANTWOORDING.

Deze bepalingen regelen het in de zaak betrekken van de verzekeraar en voorzien een rechtstreekse rechtsvordering. Het komt verkieslijk voor aan te leunen bij het stelsel dat in zake vergoeding van de werkongevallen werd aangenomen, en de verzekeraar in al de gevallen in de zaak te betrekken om te voorkomen dat deze laatste gebonden weze door een rechtsgeding waarbij hij geen partij was. Er wordt dan ook voorgesteld dat de tegen de houder van de nummerplaat gerichte rechtsvordering slechts kan ontvangen worden indien de verzekeraar in de zaak is.

De vergoeding mag worden gevorderd in de loop van een strafgeding. In dit geval is het eveneens onontbeerlijk dat de verzekeraar, die per slot van rekening de geldelijke gevolgen van de veroordeling zal dragen, kan aanwezig zijn vóór de strafrechtbank die de schadevergoeding zal toekennen. De voorgestelde tekst, die aanleunt bij de werkzaamheden van het Studiecentrum voor de Hervorming van de Staat, voorziet dat geen burgerlijke partij zal kunnen worden gesteld indien de verzekeraar niet in de zaak geroepen is. Men zou, in geval van stelling van burgerlijke partij, niet kunnen aannemen dat tegen de verzekeraar een vonnis wordt aangevoerd, welk vonnis zou gewezen zijn zonder dat hij kon tussenkomen. In de huidige organisatie wordt dikwijls voorzien dat de verzekerde, die het voorwerp is van strafvervolgingen, zijn verzekeringsmaatschappij op straffe van verval van rechten moet verwittigen. De verzekeraar kan daarop die maatregel nemen die hij nuttig oordeelt. In het nieuw stelsel zou dit beding niet aanwendbaar zijn vermits geen enkel beding, dat de verzekeraar van de betaling van schadevergoeding vrijstelt, zou kunnen genomen worden.

\*\*

Alinea 2 van § 1 van *artikel 7* (thans alinea 3) ondergaat geen enkele wijziging.

\*\*

§ 2 van *artikel 7* als volgt wijzigen :

Eerste alinea : « twintigste » vervangen door « tiende » ;

« de som van 2.500 frank » vervangen door « ... een bedrag dat door de Koning zal worden bepaald... ».

Tweede alinea : « ... 50 frank » vervangen door « ... een bedrag, dat door de Koning zal worden bepaald ».

## VERANTWOORDING.

Het blijkt verkieslijk aan de Regering de macht te laten om de bedragen van de verschillende ver-

recours. Cela permet d'adapter plus facilement la loi aux diverses circonstances.

\*\*

Supprimer le § 3 de l'article 7.

#### JUSTIFICATION.

Cette disposition est de nature à favoriser la surenchère entre compagnies d'assurance et est, en dernière analyse, susceptible de porter préjudice à celles-ci.

\*\*

Remplacer l'article 8 par les dispositions suivantes :

*« Le Roi déterminé les formalités à suivre en cas de conclusion, d'expiration, de cessation ou de suspension du contrat d'assurance, ainsi que celles auxquelles sont tenus de se conformer les titulaires de plaques d'immatriculation qui changent d'assureur de leur responsabilité civile. »*

#### JUSTIFICATION.

Cette disposition reprend les dispositions de la proposition de M. Buisseret éparées dans les articles 6, alinéa 3, 8 et 10, d. Comme il s'agit d'une matière purement technique, il a paru préférable d'opérer une délégation au Gouvernement. Cela permettra plus de souplesse dans l'élaboration de la réglementation et son adaptation aux circonstances nouvelles.

\*\*

Remplacer les trois premiers alinéas de l'article 9 par le texte suivant :

*« Sera puni d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de cent à mille francs celui qui met en circulation un véhicule automoteur sans être régulièrement titulaire d'une plaque d'immatriculation ou qui détient irrégulièrement une plaque d'immatriculation. »*

#### JUSTIFICATION.

Ce texte est basé sur le même principe que le texte proposé par M. Buisseret, mais il est adapté à la rédaction nouvelle de certaines dispositions.

\*\*

Ajouter à l'article 10 un alinéa ainsi conçu :

*« L'action dirigée par la victime contre le conducteur ne sera recevable que si l'Administration ou la Société*

*halen te bepalen. Zulks geeft gelegenheid de wet aemakkelijker aan de wisselende omstandigheden gan te passen.*

\*\*

§ 3 van artikel 7 schrappen.

#### VERANTWOORDING.

Deze bepaling zou het opbod tussen verzekeringsmaatschappijen kunnen in de hand werken en, per slot van rekening, in het nadeel van deze maatschappijen kunnen uitvallen.

\*\*

Artikel 8 door de volgende bepalingen vervangen :

*« De Koning bepaalt de formaliteiten welke dienen vervuld in geval het verzekeringscontract wordt afgesloten, verstrijkt, eindigt of geschorst wordt, alsmede de formaliteiten waartoe de houders van nummerplaten die van verzekeraar hunner burgerlijke aansprakelijkheid veranderen gehouden zijn zich te schikken. »*

#### VERANTWOORDING.

Deze bepaling neemt de bepalingen over die in het voorstel van de heer Buisseret verspreid liggen in de artikelen 6, alinea 3, 8 en 10 d. Daar het een louter technische stof geldt, is het verkieslijk gebleken aan de Regering een delegatie te geven. Zodoende zal men meer speelruimte hebben bij het opmaken van de reglementering en zal deze gemakkelijker bij de omstandigheden kunnen aangepast worden.

\*\*

De eerste drie alinea's van artikel 9 door de volgende tekst vervangen :

*« Met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van honderd tot duizend frank wordt gestraft hij die een motorvoertuig in gebruik stelt zonder regelmatig houder te zijn van een nummerplaat of die een nummerplaat op onregelmatige wijze in bezit heeft. »*

#### VERANTWOORDING.

Die tekst steunt op hetzelfde principe als de door de heer Buisseret voorgestelde tekst, maar hij is bij de nieuwe redactie van sommige bepalingen aangepast.

\*\*

Aan artikel 10 een alinea toevoegen luidend als volgt :

*« De door het slachtoffer tegen de bestuurder gericht rechtsvordering is slechts ontvankelijk indien*



*Nationale des Chemins de Fer Belges dispensée en vertu de l'alinéa précédent a été appelée à la cause. »*

#### JUSTIFICATION.

Dans l'état actuel des choses, la victime d'un accident de roulage causé par un préposé de l'Etat peut se borner à assigner le préposé sans mettre en cause l'Etat. Le cas est exceptionnel, mais il s'est déjà produit.

En vertu de ce texte, l'action de la victime ne sera recevable que si l'Etat est mis à la cause. De la sorte, l'Etat (ou la S.N.C.F.B.) ne seront plus liés par une instance à laquelle ils n'ont pas été partie.

La suite de l'article 10 de la proposition Buisseret peut être supprimée. En effet, les lettres *a* et *b* ont été repris à l'article 6 du projet amendé, le lettre *d* a été repris à l'article 8 amendé.

Quant au lettre *c*, il ne semble plus présenter d'intérêt.

\* \*

Remplacer l'article 11 de la proposition par le texte suivant : « *Les formalités auxquelles seront soumis les véhicules étrangers admis à circuler en Belgique seront déterminées par le Roi.* »

#### JUSTIFICATION.

Il semble préférable de laisser en cette matière une liberté complète au Gouvernement.

\* \*

Remplacer le texte de l'article 4 par le texte suivant :

« *La date de l'entrée en vigueur de la présente loi sera déterminée par le Roi.* »

#### JUSTIFICATION.

Le texte de la proposition risque de créer des difficultés pratiques considérables. Ici encore, il s'indique de laisser une très grande latitude au Gouvernement.

Le Ministre de la Justice,

P. STRUYE.

*het Openbaar Bestuur of de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen die krachtens de vorige alinea vrijgesteld is in de zaak geroepen zijn. »*

#### VERANTWOORDING.

In de huidige stand van zaken, kan het slachtoffer van een verkeersongeval, veroorzaakt door een bediende van de Staat, er zich toe beperken de bediende te dagvaarden zonder de Staat bij de zaak te betrekken. Het geval is vrij zeldzaam, doch is reeds voorgekomen.

Krachtens die tekst zal de rechtsvordering van het slachtoffer slechts ontvankelijk zijn als de Staat in de zaak betrokken is. Aldus zullen de Staat (of de N.M.B.S.) niet meer gebonden zijn door een rechtsgeding waarbij zij geen partij zijn geweest. Het vervolg van artikel 10 van het voorstel Buisseret mag wegvallen. Inderdaad, de letters *a* en *b* werden in artikel 6 van het geamendeerd ontwerp overgenomen, de letter *d* werd in het geamendeerd artikel 8 overgenomen.

Wat de letter *c*, betreft deze blijkt geen belang meer op te leveren.

\* \*

Artikel 11 van het voorstel door de volgende tekst vervangen :

« *De formaliteiten waaraan de buitenlandse voertuigen, die in België mogen rijden, onderworpen zijn, worden door de Koning bepaald.* »

#### VERANTWOORDING.

Het komt verkieslijk voor terzake een volledige vrijheid aan de Regering te laten.

\* \*

De tekst van artikel 4 door de volgende vervangen :

« *De datum der inwerkingtreding van de onderhavige wet wordt door de Koning bepaald.* »

#### VERANTWOORDING.

De tekst van het voorstel dreigt aanzienlijke praktische moeilijkheden in 't leven te roepen.

Hier is het nogmaals aangewezen een grote vrijheid aan de Regering te laten.

De Minister van Justitie,